

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közöl a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szelényi (ez-
előtt Gedeon és Tsa) nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirteté-
sek, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-üzletében, Falkenstein S. dohánytőzsdéjében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kaphatók

Bizzunk a jövőben.

— Válaszul Aristogitonnak. —

Ebben a szerencsétlen országban mai nap sok nemesérzésű lelket megszállt a csüggedés szelleme. A legkitűnőbb hazafiak otthagyják a küzdelem terét s szívök fájdalmas érzésével visszavonulnak a közélet harcától. Reménytelennek és meddőnek tartják a hazánk önállóságaért, függetlenségéért való küzdelmet, mert: *nem bízunk többé a nemzetben!*

Ugron Gábor, ez a lánglelkű pártvezér, a ki a legelső és leghatalmasabb harcos volt hazánk önállósága és függetlensége eszméjének, visszatért az ekeszarvához. *Aristogiton*, a mi derék munkatársunk, a ki annyi szép és emlékedett szellemű cikkelylyel gazdagította lapunkat, letette vezércikkirőit: tollát s a tárczarovat fellendítésére szenteli idejét.

Az elcsüggedésre megvan a kellő ok. Talán több is, mint a mennyit kellene.

Sivár, szomorú az a kép, melyet hazánk helyzete mutat. Az a hős magyar nemzet, mely ezer évvel ezelőtt a világ félelme volt, ma összetörve, tehetetlenül fekszik egy gögös, buta ember lábai alatt. A kit szerencsétlen végzetünk az ország kormányzására rendelt.

Ennek a szomorú helyzetnek az az oka, a mit *Aristogiton* oly szépen fejtegetett, hogy „a mai kor gyermeke a hazával nem sokat törődik. Ha *szabadságról* van szó, rögtön a *gyomorára* gondol. Nem szabadság kell ma a magyarnak, hanem borjufül eczettel, tormával”.

Ez a *gyomorpolitika* vezetett bennünket oda, hogy még mindig a koppenhágai Plató tökfefe világítja be azt a gyászos ösvényt, melyen ennek a jobb sorsra érdemes országnak kalvária utját meg kell tennie — az enyészet felé.

Az az „egy szó” melyet a nemzet a *gyomorpolitikától* vezéreltetve az országos képviselő-választások alkalmával kiejtett, az a rosszul kiejtett szó, de keservesen megbosszulta magát!

Mert hová jutottunk?

Ma a hatalom bitorlói — mint látuk — készek arra, hogy az általuk szent és sérthetetlennek hirdetett 67-es törvényeket is lábbal tapossák.

De hát minek minékünk a törvény? Hiszen az csak addig érvényes, a mig Ausztriának kedvező; mihelyt azonban fordul a koczka és Magyarország érdekeit, jogait is előtérbe hozza, akkor már az a törvény nem törvény, csak

hitvány, rongy papir, melyet egy gyöngé bécsi szél bárhol átlukaszt.

Minek nekünk az alkotmány? Hiszen azon is akkor ütnek rést a hatalmasok, a mikor akarnak. A magyar alkotmány nem egyéb, mint egy szuronyokra épített rozoga fellegvár. Mihelyt a szuronyokat Bécsben megrántják, a fellegvár azonnal összeomlik.

Minek nekünk a parlament? Minek tartunk mi az ország költségén a fővárosban négyszáz egynehány nagyságos urat, mikor ezek a jó urak csak olyan törvényt hozhatnak, a milyent Bécsben diktálnak? Mert Bécs azt mondja: megengedem ugyan, hogy ti magyarok törvényt hozzatok, de az a törvény olyan legyen, a milyent én akarok.

Minek nekünk a felelős magyar miniszterium? Hiszen a magyar miniszterek üstökét Bécsben tartják és rángatják s uti laput kötnek a lábára azonnal, mihelyt nem úgy tánczol, a mint az osztrákok muzsikálnak.

Szemere Attila programbeszédében azt mondotta, hogy Magyarország a birodalom *egyik fele*, tehát szerinte már *félíg* benne vagyunk az összbirodalomban. Vajjon nem volna-e jobb, ha már *egészen* benne volnánk abban az összbirodalomban? . . . Mai alkotmányosdi játékunk mellett ugy sincs több jogunk és szabadságunk, mintha már egészen ott volnánk.

Azután meg meggondolandó dolog ám az is, hogy ha bent lennénk *egészen*, hát akkor nem kellene tartanunk azokat a drága képviselő urakat; nem kellene tartanunk *két kormányt* összes lakájával es hivatal-seregével: a közöset Bécsben a saját külön Budapestben. Csak egy kormány lenne Bécsben. Mennyi tömördek kiadási költséget megtakarítanánk ez által. Így azután a *Jókai*-féle emberek *még több borjufület ehethének eczettel, tormával*.

A gyomor-politika és a Judás-pénz utján tehát olyan helyzetbe jutottunk, mely sokkal rosszabb, mintha *gyarmata* volnánk Ausztriának.

Gyarmat! Álljunk meg csak egy kissé ennél a szónál. Az európai nagyhatalmak gyarmat-politikát űznek. Ujabb népvándorlás ez, modernebb formában. Az összetörödött népek sokasága régen új tért, új legelőt keresett. Ma az államok messze tengereken túl új földet keresnek, a hol a befektetett tőkéjüket gazdagon gyümölcsöztethetik. Csak Ausztria nem

űz ilyen gyarmat-politikát. Ő nem küldi hadihajóit a keletázsiai partokra, hogy Kinából egy darab földet a maga részére elszakítson. Itt van neki Magyarország, itt a közelben, nem tenger, hanem csak egy kis patak választja el tőle, de ez többet ér neki három tenger-tuli gyarmatnál.

Ausztria szipolyozása s gyarmati helyzetünk az oka annak, hogy a magyar Kanaánban gazda és munkás nem tud megélni, itt a kenyér hazájában éh-tífusz pusztítja az embereket.

Szóval ugy közjogi, mint közgazdasági tekintetben vigasztalan a helyzetünk.

Mindazáltal mi, kedves *Aristogiton* barátunk, nem adjuk föl a reményt. Bizzunk egy szebb s jobb jövőben, egy új nemzedékben s a magyarok istenének örökös gondviselésében.

Igaz, hogy a magyar polgárságnak egy tekintélyes tömege befecskenkedte magába a „*hazuőség morfiúmat*”. A nemzetnek ez a tömege érzéketlen a haza érdekei s szent ideáljai iránt. De nézzük meg közelebbről, kikből áll ez a morfinista tömeg? Nyolczszázezer választó polgárnak a többségéből, a melyet nagyjórészt a gyomor-politika és a Judás-pénz toborzott össze. Hol vannak ezeken kívül az országnak jogaitól megfosztott millió polgárai? . . . A morfinista tömeg tehát nem képviseli a nemzet akaratát.

Az is igaz, hogy a teljesen érzéketlenné vált morfinista népet ma még hiába rázzuk. Az ébresztés munkája csakugyan olyan volna, mintha mi „egy szál gyertyával az északi sark jégtömeget akarnánk elolvasztani.” De a tollat még sem tehetjük le, mert azt a szál gyertyát, mint a szabadságnak vestatüzét nem olthatjuk ki. Annak a szál gyertyának égnie kell, míg jön

— — — egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez százezrek ajakán”

Az önérzetében annyiszor arczúlvert, jelvényében meggyalázott nemzet nem fogja sokáig az idők végtelenségéig tűrni, hogy letiporják szabadságunkat, hogy a hatalmasok fenséges játékuhoz lapdának használjanak bennünket, melyet oda dobálnak, a hová neki esnie nem tetszik.

Föl fog még ébredni ebben a nemzetben az önérzet s a szabadság szent eszméjének szikrája lánggra gyul, megszólal a lelkiismeret mardosó szava, felzug az eltiport s vérig sértett népben

a közelgőletlenség s a felháborodás viharja, mint hitvány pelyhet fogja el-seperni a mai korrumpált rendszert s mind azokat, kik a mostani szomorú állapotokat, a mai kor aljas bűneit, hártalan gazságait megteremtették.

Bizunk tehát, bizunk kell egy szebb, s jobb jövőben!

A meghunyászkodó országból lesz még dicsőséges, önálló, független, szép Magyarország! (—t.)

Inség az Alföldön.

Szomoruan hangzik az a föl hívás, melyet Torontálmegye főispánja és vezető egyénei közlésnek. A megye közönségéhez fordulnak a föl hívásban, kérve, hogy segítsék fölöslegéből az inségeseket, a kiknek nincs még a betéví falatjuk és a kiknek körében a megdöbentő nyomor és nélkülözések folytán már is az éh-tifusz dühöng, pusztítván a boldogtalan népet és a kenyér nélkül maradt családokat.

Emberséges, jótét érzésről tanuskodik ez a föl hívás, de nem hihetik maguk az akciózt indító urak sem, hogy annak kielégítő, teljes sikere lesz. Hiszen a megye közönségéhez fordulnak segélyért. Ugyanazon megye közönségéhez, melynek sok, sok községében a nép ezrei küzködnek az inséggel. Már pedig ebből sem csak az látszik és következik, hogy maga a nép van nyomorban, hanem következik az is, hogy egyáltalán a megye minden rangú és rendű lakossága egy vigasztalan rossz esztendőnek súlyát hordozza és így aligha lehet abban a helyzetben, hogy a nyomorgó tömegben alaposan segítsen.

Az elmúlt rossz termés természetesen az egész megyét érte és anyagilag sujtóan érzi annak következtetését a nagybirtokos is, de érzi az iparos, a kereskedő egyaránt, mert hiszen a termési eredmények mindig és mindenütt befolyásolják a forgalmát, keresetét, fizetési képességét és még inkább a jótékonyági képességét. Ahol nyomorban van a nép, a nagy tömeg, ott magától értetődőleg küzdelmes viszonyok közé jut a társadalom minden osztálya és így a legjobb

akarattal is keveset lehet számítani rá, hogy Torontálmegye nyomorgó népét maga Torontálmegye társadalma fogja átsegíthetni a kegyetlen télen a fölöslegéből, amely nincs.

És ha tovább terjesztetnék a segélykérő föl hívások a szomszédmegyébe, vagy tán az egész országba is, mindenütt csekély most a kilátás a társadalom szokott föl buzdulására és áldozatkészségére, mert minden vidéknek megvannak a maga bajai ebben az általános rossz termésű esztendőben és párhuzamosan a torontáli jelenségekkel épp az ország elsőrendű Kánaánjából, a Bácskából érkezik a megdöbentő értesítés arról, hogy ott az inséges nép segélyezésének ügyével volt kénytelen foglalkozni a megye törvényhatósága és hogy nagyobb mérvű közmunkák végre hajtásával tesz kísérletet, mert munkát és keresetet kell nyújtani a népnek, nehogy teljesen hatalmába essék a szocialista izgatónak, kik már is talajt csinálnak ott maguknak és akiknek nincs jobb és a közbékére veszedelmesebb szövetségesük, mint az inség és nyomoruság.

Kétséges dolog e szerint nagyon, hogy mi eredménye lesz az Alföldön az inséges föl hívásoknak. Vagy inkább nem is kétséges ez. Bizonyosnak látszik, hogy a társadalom nem tud megbirkózni a súlyos esztendő okozta nyomoruságokkal és hogy itt nagyobb, kiadott erőre van szükség, az állam erejére, mely végre is a nép erejéből származik és kell, hogy rendelkezésére álljon akkor, mikor az állami érdekeket veszélyeztető arányokban üti föl magát az inség, mikor az emberek megmentéséről van szó, mint ez esetben.

Torontálmegye és Bács-Bodrogmegye hatóságai jól teszik azért, ha a mellett, hogy a társadalom jótékonyására apellálnak, sürgős előterjesztést intéznek a kormányhoz azon eszközök rendelkezésre bocsátásáért, melyek nélkül már hiába, nem lehet áthuzni a telet az éhtifuzos községekben, a hol az emberek ellátásáról kell gondoskodni, ha azt nem akarjuk, hogy Magyarországról, a tejjel és mézzel folyó Magyarországról hire menjen, hogy népe elpusztul az éhség és a hideg miatt.

Első sorban mindenesetre a keresetet biztosító munka nyújtását kell lehetővé tenni,

a mi nem is olyan nehéz épp az Alföldön, hol az utak túlnyomóan láthatatlanok. De e mellett a már elesett családok, a tehetetlenek és munkaképtelének élelmezéséről is gondoskodni kell, részint pillanatnyilag, részint állandóan a tél tartamára és addig, míg ismét szokott keresetéhez jut az egész nép.

Lehetetlen, hogy az állam megtagadja a közreműködését e mentő munkában és lehetetlen, hogy az eszközök hiányára hivatkozhatassék. A törvényhozás egy percze sem fog elzárkózni a nyomoruság parancsolta köteleesség elől. a pénzügyminiszter pedig nem fukarkodhatik a nép segítségének föladata elől akkor, mikor egyetlen bécsi parancs szóra milliókat tud előteremteni katonai czélokra. Ez az inség, melylyel most szemben állunk, sürgetőbb a háborúnál is, a mire olvasatlan milliók telnek és kétségbe kellene esni a sorsa fölött a nemzetnek, ha az állam segíteni nem volna képes az éhező népén, melytől még tegnap is terhes adókat szedett be és a melytől holnap ismét be fogja szedni az adókat és egyéb közszolgáltatásokat.

És még egy köteleessége van az államnak és a törvényhozásnak. Az, hogy lássa be végre, mily nyomoruságos dolog az, hogy ez az ország tisztán a termés eredményére van utalva egész életében és létezésében. Egy rossz esztendő és ime, már is minden vidékről hangzanak a segélykiáltások, mert a nép tömege egyedül és kizárólag a föld hozamára van utalva és nincs házi-ipar, nincs nagyipar, mely a mezőgazdasági munka híján vagy kisebb jövedelmezése esetén táplálná a tömegeket.

A vánközösség az, mely ezt a gyarmatországot csupán az isteni gondviselés kegyelmére utalja, de azért ma is hirdeti még a kormányzat, hogy minden áron meg kell ujtani a gazdasági rabszolgát. Az isten uja tán ez a nyomoruságos esztendő, hogy tanulja meg végre a magyar, milyen egyoldalú a mi közigazdasági existenciánk és hogy törekednünk kell a közigazdasági tevékenység körének erőteljes kiterjesztésére, mert egyetlen rossz termés és ránk szabadjára a már is orgiákat ülő izgatásokat, amiknek jelenségei karöltve járnak most is az inséges vármegyékben az éh-tifuzszal.

A „SZABADSÁG” TÁRCZÁJA.

Szövő ipar.

Ki ruház téged, mondd én édes nemzetem? Engedd meg e kérdést most komolyan nekem. Mert úgy veszem észre, lilium voltoddal Számadásod volna éltető napoddal.

Te ugyan nagy bölcs vagy s ékesb Salamonnál, És nincs kisebb gondod éppen e kis gondnál; Mégis csodálkozom, hogy nem gondokozol: Honnan van, *hogy egyre inkább fogyatkozol?*

Fogyatkozol szinben s vele az illatban: Benned van a hiba? Vagy abban a napban? Ej miféle nap az? . . . Ha tudni akarod: Az a fénytelen nap *az a te iparod.*

De hát lilium vagy? Oh ha csak az volnál, Velem együtt bizony semmit sem gondolnál A lélek vagy a test s az öltözet felől, S hogy a holnapot majd hogyan kezdem elől?

A lilium csak a te ártatlanságod; De bizony test a te földi valóságod. *Am kezetlen ember* vajjon oda ér-e, Hogy szőjjön s hogy szőttét felrakja testére?

De kezetlen vagy-e? Láttam én kezedet. Láttam sebes nyilként röppenő eszedet, Mit tesz most e kettő? Várja szép csendesén Kődök, felhők multát olyan türelmesen.

Bevallom: kerülöm itt a forró kását, Nemzetgazdaságban költő kontatását. Tudomány beszéljen és bevált gyakorlat; Szak-prózába költő ne mártsa a tollat.

Bocsánatot kérek, egyet nagyon tudok: Hogy kölcsönkéreessel messzire nem jutok; Mert utóvégre is fizetés a vége, S kegyetlen kamatok, koldusbot helyébe.

Én munkám: uraság; másé nekem: rabság; Mindig mastól élni: elvesztett szabadság. S olymem, lenem, posztóm, nem enyém [gyapottam?

S megnyugszom? — magamat önként meg- [tagadtam.

Mert embert emberré ruha egészíti. Nemzet, ki ruháját maga nem készíti; Nemzet, ki elhagyja, hogy ennyire hagyják: Markolja kicsinyét, elveszti a nagyját.

Babráthat kis ipar, tengődhetnek gyárak: Mi haszna, ma nem mi szabjuk meg az árat? Ha itt is, ha ott is, mindig fizetnünk kell, S utóvégre mivel? *kissarolt földünkkel?*

Miglen az a föld is *kikopik alólunk*; Nyugoti pókháló el-lefoszlik rólunk; S maradunk a szelid, csendes bölcsességgel, Mely nem törődik a *békén tul a véggel.*

S pedig milyen jelszó: küzdelem a létért! Nemzetben: törekvés a közös jóléért.

Józan okosságnak: *bekerített jóság*; Egy családnak egy czél, egy igazgatóság.

Saját zseb: saját kéz; saját ház: saját gond. Idegen tanácscsal gazdálkodó: bolond. Ej, de véget vetek; nagy a bosszuságom. Jobb lesz, ha pennámat az asztalhoz vágom!

Dr. Nagy Mór.

Deákélet 1860-ban.

(Visszaemlékezések.)

Józsa Izsák rector uram az 1860-ik év májusában letétette velünk az exament és elbocsátott végképen a szárnyai alul. Boldogult apámat azzal a vérmes reménynyel biztatta, hogy: „ebből a fluból, ha taníttatja, lehet még valami.” A leendő valamit tehát jó apám egy augusztusvégi szép őszi napon kocsira pakkolta és vitte Székely-Udvarhely felé, hová estére szerencsésen megérkeztünk.

Soha sem felejttem el, hogy milyen büszkén lépdeltem végig a nagy piaczon, a katolikusok kétágú tornya előtt. Büszkévét tett az a tudat, hogy ezután városi lakos leszek s szinte szánakozva gondoltam szegényes kis falunkra és siró két kis harangjára, mikor a református torony öreg harangjának méltóságos kongását este meghallottam.

Másnap apámmal a rector professor úrhoz mentem, a ki jól elhizott, kopasz em-

Gyümölcsészeti levelek.

IV.

A gyümölcs értékének megítélésében talán legelől kellett volna említeni az *eltarthatóságot*. *Téli körték és késő téli almák piaci értéke mindég nagyobb, mint a többieké.* Mert a mire ezek a piacra kerülnek, akkorra már őszi vetélytársaikkal nem kell megküzdeniök. Azok már rég letűntek a piacról. Már most késő télen kevés a gyümölcs, nagy a kereslet, kevés a kínálat s nagy a kínált áru értéke. Innen magyarázható meg, hogy a nyár közepéig is eltartható nem valami finom Mosolygót késő tavaszra úgy fizetik, mint őszkor a legfinomabb koratéli almát. Azért tanácsos, hogy a termelő pl. almákból a Batult, Oberriederi fényes Renettet, körtékből a téli esperes és Angersi Dávid körtéket termelje nagyban és a korai, meg őszi fajokat a termelésből zárja ki.

Figyelmet érdemel, hogy a tulságos nagy termékenység is lehet egy gyümölcsfaj termelésére hátrányos. Pl. az erdélyi viszonyok között a Bassiner Renettje a Salamon almája és kék alma oly termékenyek, hogy alátámogatás nélkül a fát menthetetlenül összetörik. Tíz-tizenöt ilyen fát még alá lehetne támogatni, de mit csináljon a termelő egy pár száz ilyen kinőtt fával? Legyen a fa ága erős, mint a Batul, mely óriási terhe alatt soha össze nem törik, mint a fent említett torhább fáju rokonai!

Az izre nézve természetesen a fogyasztó közönség izlése az irányadó. Itt sem árt az óvatosság. Vannak pl. a kik az almában csak a savanyut szeretik, ámde én nem hihihem, hogy pl. a Kewi izletesnek az ő majdnem húzó savanyu izével lenne fogyasztó közönsége. Pedig ez nagyon termékeny és fűszeres almafaj.

Végül olyan helyekre, melyek állandó őrizet alatt nem állanak, mint pl. a kaszálóra, erdők közé stb. ültetett gyümölcsfák, olyan fajok választandók, mint pl. az Ettlín Renettje. Ez igen edzett fáju nemes faj, melynek a mellett, hogy bőven terem és nyár közepéig is eltartható, meg van még az a jó tulajdonsága is, hogy a fájáról teljesen ehető, míg, ha az ászkon beérik, rendkívül finom ízű. A boldogult Luka Gusztáv

által felfedezett kőalma is igen megfelel erre a célra.

A mi az egyes gyümölcsfajok gazdasági értékét illeti, tagadhatlanul leghálásabb az alma. Mert sokat terem és ászkon érve is, soká eltartható. Ezután jönnek a körték, főké a téli fajok. A szilvafajokat az teszi becsessé, hogy lekvárnak, aszalványnak, vagy szesznek feldolgozhatók. A kajszik lekvárnak és sajtnak kitűnők. Őszi baraczkot pedig a saját piacunkra sem termelünk eleget, mert pl. Budapesten elfogyasztott őszi baraczk nagy része Tyrolból kerül hozzánk. A meggy- és cseresznyéből legtöbb a szedők gyomrába vándorol, szecésük apróságuk miatt szaporítatlan, azért ezek csak kicsinyben termelendők.

Mindezek után pedig azt kérdezheti tőlem valaki, hogy valamely vidékre hogy állapítjuk meg a termelőndő fajokat?

Erre a kérdésre a felelet nem olyan könnyű, mint egyelőre látszik. Magyarországon rendkívül elütők az éghajlati és talaji viszonyok ugyannyira, hogy a mi egyik helyen jó, az a másik helyen esetleg nem válik be.

Ha volnának vagy lettek volna szakavatott emberek keze alatt álló kísérleti gyümölcs-telepeink, akkor könnyen menne a dolog. Ámde Magyarországnak eddigelé csak két igazán szakavatott gyümölcsésze volt t. i. Bereczky Máté Mező-Kovács házában és Bencsik György Szarvas Gedén, Nógrádmegyében. Mindkettő elhalt, de Bereczky már megtörte az Alföld gyümölcsészetének az útját. A ki az Alföldön akar fát ültetni, azt nem hagyja kétségben az ő hallhatatlan munkája, a „Gyümölcsészeti vázlatok“.

Ám de mit tegyen az, a kinek vidékén kísérleti gyümölcs-telepekkel a fajok értékét nem próbálták ki?

Ennek azt a tanácsot adom, a mit Bereczky ad hasonló esetben. t. i. keresse fel a saját vidékén a nevesebb gyümölcstermelőket, járja be vidékét és ismerkedjék meg minél jobban az ott termelt fajokkal és azok piaci értékével s a legértékesebb fajok közül válaszsza ki a céljának legjobban megfelelőket, a piacra legalkalmasabbakat és termelje csupán ezeket nagyban. *De ha piacra termel, ne neveljen 100 fajból 100 fát, hanem egy fajból százat.* Mert a nagykereskedő csak az

esetben veszi a gyümölcsöt, ha egy fajból minél többet tudunk neki adni s ha 100 fajból kínáljuk 1—1 véka gyümölcsessel, a fáképnél hagy bennünket.

A gyümölcskiállítások hatalmas szolgálót tehetnének a kereskedelmi fajok értékének eldöntésére, főké *ha megyéenként és szakavatottan rendeznék ezeket.* Ámde a gyümölcs pusztá megtekintése vagy megízlelése csak részben tájékoz bennünket annak kereskedelmi értéke felől; mert a termékenységről, a faj gazdasági értékéről a fának tulajdonságairól stb. tájékozást még ezzel nem nyerünk. E célból kiállítások a *közepes nagyságu* gyümölcsök mellé még a következő írásbeli adatokat kellene a fáról és gyümölcscről mellékelni:

1. Mikor érik és meddig tartható el a gyümölcs?

2. Hogyan értékesíthető litervékánként és mely időben?

3. Mennyi egy közepnagyságu fának az átlagos évi termése?

4. Nagy, közepes vagy gyenge fát növel?

5. Egészséges vagy beteges a fája? s ha az utóbbi eset áll: miféle hiányos tulajdonságai vannak?

6. Válogatós-e a fa a talajban, fekvésben s ha igen, milyen talajt vagy fekvést kíván?

7. Melyek a gyümölcsnek jó és rossz tulajdonságai? Ajánlható-e, vagy nem a nagyban való termelésre s melyek ennek az indokai?

Ilyen kérdő pontokra felelő kiállításnak lenne értelme, de a mostani költséges kiállítások semmire sem valók. Gyönyörködtetnek, de semmiről sem tájékoznak bennünket.

A hol részben alföld, részben felföld egy megye területe, ott külön kellene jelezni az Alföldön termelt és oda ajánlható fajokat is. Egy ilyen megyei kiállítás megismertetné velünk a megye sajátos gyümölcsfajait is, melyek bizonyára itt is szép számmal lehetnek. A muskotályos beszterczei szilvának, miként ezt dr. Pólya József és Bereczky kimutatták, a mi megyénk a hazája.

De hiszen mi nem is állunk itt olyan elszigetelve törekvéseinkben, mert borsodmegyei gazdasági egyletnek ugy tudom, szintén van kísérleti telepe. Bethlenfalvy István ur pedig évtizedeken át itt buzgólkodott, ter-

ber volt. Beírta a nevemet egy nagy táblába és privat-tanítót rendelt mellém, még pedig a szigorubb fajtaból, mert apám jónak látta figyelmeztetni a rector professor urat, hogy bennem nagy mértékben rúgkapál a csintalanság. Nagyon jól emlékszem rá, hogy becses személyemnek ilyen oldalról való bemutatása schogy sem volt inyemre.

Ezután a boltives gymnasium százados falait kerestük föl, hogy ráakadjunk Szász Lukács primárius deákra, a leendő privat-préceptorra, kinek szebb feladatai közé tartozék egyrészt a bennem rúgkapálódzó csintalanságot nádvesző segélyével féken tartani; másrészt a tudományok alapozását rajtam tovább folytatni, ott, a hol Józsa rector uram azt elhagyta.

A következő nap reggelén apám hazafelé indult. Elkísértük fájó szívvel a város végén fekvő Kuvar-hegyig. Eddig még nem bucsultunk, de mikor apám költőpénzzel szűken (neki se volt sok!) s jó tanácsosál bőven ellátott és a lovak közé csapott, a falunkbeli Dani és Gyula — szintén első éves deák nép — elkezdettek keservesen sirni. Az én torkomat is fojtogatta valami, hanem azért lenyeltem, mert az igazat megvallva, nagyon szégyeltem Szász Lukács ur előtt a sirást. Magamba fojtottam a keserűséget egész nap, de mikor este lefeküdtünk s a convictus faggyu-gyertyája elaludt, akkor

gátat tört a felgyülemlt könnypatak s szegény kis parnácskám ugyancsak küzdött a szűkebb hazáért omló könnyek bő záporában. Nem voltam már büszke a városra és kezdettem érezni, hogy többet ér a kis falu szerető szivekkel mindenféle városi czifraságnal.

Joféle pogácsákkal bőven ellátott anyám s keserűségemben sokszor teleztem magamat, míg bennük tartott. De nem sokára egyebet is kellett fogyasztanom, még pedig olyat, a mi egyáltalában nem izlett. Kezembe nyomták a Szepes latin grammaticáját és kezdetük ejtegetni a rettenes mensa-t és hortus-t, mert hiába! az embereknek akkor is meg volt az a rögeszméje, hogy ha valaki diák, annak tudni is kell diákul.

A megkezdett tanulás folyt emberül, mert Szász Lukács uram nem ismerte a tréfát. A mit be nem tudott verni elől a homlokunkon, biz' azt bevete ő kimélet nélkül hátulról nádveszővel. Irgalom nem volt, főké a hanyagoknak. Elismerem, hogy a mai kor barbárnak mondaná a Szász uram eljárását, de biztosíthatom önöket, hogy jobban is tanultunk, többet is tudtunk, mint a mai *nebántsd-virágok*.

Gyermek hamar feled s nekem is kezdett elmaradni emlékemben a kis falu s csak néha gondoltam fájdalommal az édes otthonra. Életünk lecke és játék között oszlott

meg. A mozgékony szellemű udvarhelyi diák még a leczkét is sétálva tanulja a folyosókon, vagy az iskola tagas udvarán. Ha aztán annyira megtettük a magunkét, hogy leczkefelkérdekor a Szász Lukács nádpalczájától tartanunk nem kellett: akkor nekünk állt a világ, mentünk játszani az iskola tagas udvarán.

Mennyi jó pajtás akadt a Firtos és Hargita aljából szakadott fiukban. Még most is jól emlékszem a nagy Fodor Mózsira, ki védő szárnyai alá vett és oltalmazott, valahányszor az incarnatus Pünkösti Miklós gyakorolni próbálta rajtam a nagy erejét és kegyetlen szívét.

Az uzoni Pünkösi Miklós, ez a szeplős képű, himlőhelyes kölyök jóval nagyobb volt, mint én s ha csak szerét tehettem, addig kergetett, míg elfogott s akkor jaj volt szegény fejemnek. Ütött, csipett, vert, kinezott, mint egy verébfut. A jó Fodor Mózsik gyakran közbelépett és megmentett kinzóm karmaitól, de ő sem volt mindig mellettem. Szabó tanár úr szigoruan meghagyta, hogy a ki verekedik, azt jelentsük fel, majd ad ő neki; de hát én szégyeltem *árulkodni*. Inkább túrtam a kinzást. De végre megtelt a pohár s mikor egyszer ripacos kinzóm megint utánam iramodott, felragadtam egy jókora követ és összeszedve minden bátorságomat, szembe álltam vele. „Ne bántsd, mert

jesztve falkolájából a Bereczkitől kapott nemes és hiteles fajokat. Közeliünkben van Tarczai, hol a Vinczellér-képezdének van megbízható kísérleti telepe s minthogy Tarczainak a fekvése sokban hasonlít a miskolcziéhoz: bátran feltehetjük, hogy az ott termelt fajok nálunk is beválnának. Felkérjük tehát tisztelettel a helybeli gazd. egyletet, Bethlenfalvy urat és a tarczai vinczellér-képezde tekintetes Igazgatóját, hogy velünk a nagyban való termelésre alkalmas fajok jegyzékét közölni sziveskedjenek!

Cassiodorus.

A „Miskolczi Almanach.”

— Könyvismertetés. —

Egy tartalmas, szellemes könyvecske jelent meg a napokban a könyvpiacra. A *Miskolczi Almanach*, mely változatos tartalmával, hazai írónk gazdag szellemi kincseivel nemcsak dísz lehet a könyvtáraknak, hanem élvezetet nyújtó könyve az olvasóközönségnek.

De nem csoda! hiszen minden egyes munkatársát egy igazán magasztos hivatás lelkesített, midőn ragyogó gyöngyszemekből ily szép koszorút fűztek a legnagyobb magyar *Kossuth* Lajos dicső emlékének.

Kedves beszélyek, szellemes csevegések és költemények gazdag sorozata alkotja a „Miskolczi Almanach”-ot, melyet koszorus költőnk, városunk büszkesége *Lévay József* nyit meg előszavával, kifejtve benne az „Almanach” célját, értékét, mint a vidéki irodalom szülöttét, melynek fényét és belbecsét fővárosi neves írónk is oly buzgalommal emeltek.

Utána *Kossuth* Ferencz következik. Lelkesen beszél a „Nemes célról”, mely hallhatatlan édes atyja emlékének megörökítését tűzte feladatául. Legyen egy hely — így szól — Miskolcson, melyre a hazafiság vallásában hívők zarándokolhassanak el, s megállhassanak levett kalappal a nagy eszméket, a hallhatatlan jogokat megtestesítő érc és kő előtt.

Vadnay Károly, *Kozma* Andor, *Géczy* István, dr. *Schaak* Béla, *Celsis*, *Arany* Lipót, *Tóth* Pál stb., mind az irodalmi színvonal teljes magaslatán álló munkákkal gazdagították e

megütlek”, kiáltam elszántan feleje, de a ripacsos mégis nekem rontott. Én se voltam rest, mert a kő kezemből elrepült, még pedig olyan szerencsével, hogy a filiszteust leparittyázó zsidó király is megirigyelhette volna. Ugy találtam orron csapni ripacsos kinzómat, hogy doktornak kellett az orrát emberéhez ismét hasonlóvá tenni! De a mint az orrából előbugyogó vért megláttam, mód nélkül megijedtem s ki akartam futni az iskolából, hogy hazáig meg se álljak. Ám a mindég kapuban álló „cursor” nyakon csipett, lefűlt és vittek az utánam csődült nebuló-sereg iármája között a „contra”-hoz. Ott aztán vallatóra fogtak s mert nagy hibásnak találtam, olyan 12 botütést mértek reám, hogy három hét múlva is csillagot rugott bele a szemem. Azóta is, ha himlőhelyest látok — infandum jubes renovare dolorum — mindig eszembe jut a 12 bot és isten bocsássa meg ne nekem, de Pünkösödnek, most is legyőzhetlen ellenszenvem van a himlőhelyesek iránt!

No, de el is vette az én vice Dávidkodásom a ragyásnak a kedvét örökre a kinzástól!

(Vége köv.)

kedves könyvet, melyről az elfogulatlan kritika csak jól és dicsérettel emlékezhet meg. Korántsem szándékom ez alkalommal kritikát írni a szellem bajnokainak annyi gonddal és csinnal megírt munkáiról, a kritikát az olvasó-közönségre bízom, melynek nagyrésze már igazi szellemi gyönyörrel élvezte ezeket.

A dicsőség oroszán része *Láng Ottót*, az *Almanach* szerkesztőjét illeti, ki igazán dicséretreméltó buzgalommal felelt meg a közönség várakozásának. Ő zárja be az *Almanach*ot „Gizike regénye” czímen kikerült elbeszélésével.

Ez elbeszéléske méltó befejezése a szép műnek, mely nem szorul dicséretre, s hogy végül ismét *Lévay* előszavában megírt régi mondással éljek „a jó bor czéger nélkül” is elkel.

—s. —ó.

FARSANG.

Az ev. ref. női fillér-egylet bálja.

— 1898. január 8. —

Mintha a napnak egy aranyugara tévedt volna be szombaton este a „Korona tündéri fényben uszó termébe, olyan tavaszias képet nyújtott a pazarul feldisített terem, a mely valóságos találkozó kertje volt három vármegye fakadó és díszlő virágai egész sokaságának.

A parkétás csilláros terem rózsaszínű illatában a jókedv pajzán tündére, a tegezes Ámor is megjelent csattogós aranyzárnyacskaival, hogy gyönyörködje a tündérkert szépeiben, kik ott a tükörsima padolaton, a ragyogó csillárok sokszínű lángjainál s vibráló tűzkoronája alatt oly gyönyörű rózsalánczot alkottak.

A hol az üdeszépségű leányok, asszonyok és általában a gyöngéd és szerelemittas női szívek s bájos arcok jelképezte virágok nyílnak és díszlenek, ott nem hiányozhat az élet öröme, a fesztelenség, a jókedv s a kedély meleget árasztó napsugara sem. Ilyen aranyos napsugár ragyogta be vakító szépségű fényével a szombati elite-bál alkalmával a táncsterem alkotta vigalomnak mesebeli tündérkertre emlékeztető s egy Munkácsy ecsetjének méltó tárgyul szolgáló képét, melynek fényes eredménye a jótékonyság áldást hozó és vigasztalást osztó alakjában sok nyomorgó és szegény gyermek szíve érzésében fogja életre fakasztani a hála virágait.

Nincs szebb, nemesebb és lélekemelőbb cselekedet, mint áldozni a humanitás oltárán, de szívet lelket andalító akkor, ha tavaszúde, szebbnél-szebb leányok, piros pozsgás, tüzes-szemű asszonyok viselik a jótékonyság oltára papnőinek szerepét s az áldozók zömét pedig kézzel-lábbal dolgozó, heves vérű férfisereg képezi.

A miskolczi ev. ref. női filléregylet bálja elite-bál volt a szó teljes értelmében, mert egybegyűjté három vármegye haute volé-ját anélkül, hogy magán hordta volna az elite-tánczvigalmakban oly gyakorta észlelt csoportulását a kasztoknak és klikkeknek. Sőt ellenkezőleg volt. Mert a megjelent katonai és polgári notabilitások a rendes frakkos és lakkos vendégsereg körében fesztellenül mozogtak és társalogtak; sehol a teremben külön kiváltságoknak csoportja észlelhető nem volt.

Kévessel 9 óra után *Patay* Gyuláné, *Sisáry* Gyuláné, *Bulyovszky* Gusztávné, ifj. *Horváth* Mihályné, *Kiszely* Ernőné, *Kóczán* Miklósné, ifj. *Kun* Bertalanné, *Lichtenstein* Józsefné, *Lossonczy* Istvánné, *Melcz*er Gézőné, ögróf *Pallavicini* Adolfné, *Soltész* Nagy Kálmánné, özv. *Szathmáry* Király Józsefné, *Wolnhoffer* Emilné az előzékeny és lekötelező modorú bálányák megérkeztek. A szeretetreméltó bálányáknak a rendezők szebbnél-szebb rózsabokrétát nyújtottak át hódolatuk és tiszteletük jeléül.

Ezután egyre-egyre sűrűbben jelent meg az elegánsabbnál elegánsabb báli toilette, emelve, fokozva hordozójának szépségét s

már 9^{1/2} órakor nagyszámu és díszes közönség volt a teremben, mely csak úgy ragyogott a megjelent fess menyecskék és a sok debutirozó fiatal leányok sugárzó szépségétől.

Most rázendíté *Lajos* a talp alá valót s a fiatalság vig tánczra perdült és lejtették a möhön várt ropogós tánczokat az andalító zene fülbemászó ütemei szerint.

Az első négyest *száznegy pár* tánczolta. Ime a névsor:

Leányok: *Ambrózy* Ilona, *Angyal* Ilona (*Rimaszombat*), *Bartányi* Ilona, *Bartányi* Anna, *Benczur* Alexandria (*Budapest*), *Berzeviczy* Lujza (*Bárcza*), *Darvas* Margit (*Abaujm.*), *Darvas* Emmi (*Abaujm.*), *Décsi* Jolánka, *Falcsik* nővérek, *Fényes* Adél (*Berettyó-Ujfalu*), *Fischer* Aranka (*Budapest*), *Gartner* Georgina, *Gartner* Margit (*Gömör*), *Ghyczy* Lenke, *Harangi* Erzsike, *Hoyos* Rózsa (*Szerencs*), *Hosszfulussy* Emma, *Hamvay* Matild *Juhász* Ilona (*S.-A.-Ujhely*), *Kóczán* Lilla (*Zemplén*), *Kolossy* Olga (*Eger*), *Láczai* Irén (*Sárospatak*), *Matyasovszky* Sárika (*S.-A.-Ujhely*), *Martonffy* Anna és *Erzsi*, *Meczner* Manczi (*S.-A.-Ujhely*), *Münszter* Mice (*Kassa*), *Plank* Margit, *Pallavichiny* Terike, *Pallavichiny* Veronika, *Pattay* Mártha (*Abauj*), *Paszku* Irén (*Budapest*), *Soltész* Nagy Elza, *Szathmáry* Királyi Ida, *Sztankóczy* Lenke, *Székely* Jolán (*Szerencs*), *Truskovszky* nővérek és *Csoma* Sarolta (*Abauj*).

Asszonyok: *Ambrózy* Antalné, *Angyal* Károlyné, *Bartányi* Gyuláné, *Bárczayné* *Pattay* Etetka, *Bulyovszky* Gusztávné, *Berzeviczyné* (*Bárcza*), *Csernus* Elekné (*Uj-Fehértó*), *Darvas* Ferenczné (*Abauj*), *Evva* Ernőné, *Falcsikné*, *Fényes* Károlyné (*Berettyó-Ujfalu*), *Fischer* Józsefné (*Budapest*), *Gerlóczy* Károlyné (*Kassa*), dr. *Genesi* Samuné, *Gietl* Károlyné, *Gartner* Fülöpné, *Ghyczy* Zoltánné, ifj. *Horváth* Mihályné (*B.-Ujfalu*), *Hoyos* Viktorné (*Zemplén*), *Hamvay* Józsefné, *Hosszfulussy* Mátýásné, *Hudák* Andorné, *Harangi* Menyhértné, *Jutási* Jenőné (*S.-A.-Ujhely*), *Kóczán* Miklósné, *Kiszely* Bertalanné, *Kiszely* Ernőné, *Kolossy* Károlyné (*Eger*), *Kun* Kálmánné, ifj. *Kun* Bertalanné, *Láczay* Károlyné (*Abauj*), *Losonczy* Istvánné, *Melcz*er Gézőné, *Melcz*er Lászlóné, *Münszter* Tivadarné (*Kassa*) *Martonffy* Béláné, *Miskolczi* Pálné, *Orczy* Gyuláné, *Plank* Józsefné, *Pintér* Istvánné (*Tokaj*), *Ragályi* Béláné, *Soltész* Nagy Albertné, *Soltész* Nagy Kálmánné, *Szathmáry* Király Pálné, *Özv. Szathmáry* Király Józsefné, *Székely* Károlyné (*Tokaj*), *Sztankóczy* Mihályné, dr. *Tarnay* Gyuláné, *Truskovszky* Gyuláné és *Csoma* Józsefné (*Abauj*).

Notabilitásaink közül jelen voltak: *Báró* *Vay* Béla, báró *Vay* Elemér, *Englich-Popperich* és *Auersperg* tábornokok, dr. *Tarnay* Gyula alispán, *Soltész* Nagy Kálmán kir. tan. polgármester, *Soltész* Nagy Albert, *Evva* Ernő, *Wolnhoffer* Emil, *Traun* Jakab *Jekelfalussy* Andor, *Blazsejovszky* Ferencz, *Xifkovich* Emil, *Kun* Kálmán, *Pataki* Sándor, *Kóczán* Miklós, dr. *Szabó* Gyula, *Horváth* Lajos, *Lévay* József, *Molnár* Bertalan, *Rácz* György, *Csoma* József, *Genesi* Soma, *Szonthag* Arthur stb.

A tánczvigalom reggeli 7 óráig tartott, este pedig folytatása volt a Pannoniában megtartott *morzsabálon*.

A tiszta jövedelem közel 1200 frt.

Kis öreg.

A zeneakadémia vizsgája és hangversenye.

— 1898. január 9. —

A miskolczi zeneakadémia (conservatórium) félévi vizsgája és nyilvános hangversenye vasárnap zajlott le a „Korona” disztermében. A félévi vizsga délután volt, a hangverseny pedig este. Ugy a vizsgán, mint a hangversenyen nagyszámu közönség vett részt, kik részint gyermekeik előadásában gyönyörködtek, részint fokozatos érdeklődésüket

mutatták eme rohamosan virágzásnak indult intézet iránt, mely hivatva van itt a zene- és ének-művészet áldásait terjeszteni. Valóban örömlőkre szolgál konstatálni, hogy a zene-conservatóriumot jeles, képzett és lángbuzgalmu tantestülete már is oly niveaura emelte, hogy az bármely hasonnemű intézménnyel méltán felveheti a versenyt.

Végig hallgatva az előkészítő, első és második osztályok vizsgáját, jó lelkiismerettel mondhatjuk, hogy az eredmény igen jó s tapasztalhatjuk a növendékek játékaiban a kitűnő tanárok szakértelmét, igyekezetét és szorgalmát.

Ez a szép eredmény kiválólag a tanerők sikeres működésének köszönhető, kik a maguk szaktárgyukat felette megtudták kedveltetni a növendékekkel. A növendékek szorgalmát és igyekezetét illetőleg igen sok a kitűnő tanuló. Mi a következőkben osztályozzuk. *A zongorajátékban I. fokozatba* sorolattik: Mayer Etelka, Mayer Ilonka *II. oszt. növ.* Ruttkay Irén, Mikuleczky Ferencz, Knoblauch Ottilia, Wegener Margit, Kovács Rezső, Seit Annuska, Gartner Juliska, Winter Etelka. *II. fokozatba*: Domján Lajos, Márkus Margit, Goldner Etelka és Margitka, Koch Margit, Klein Ida, Fischer Elvira, Balogh Olga, Katona Ernő, Tarnay Gyula, Wesselényi Anna, Ficzek Mariska, Petrő Béla. *A hegedűjátékban I. fokozat*: Rácz György, Steinfeld Ernő és Laczi, Schwarcz Károly, Balogh Béla, Blumenstock Imre, Gagyí Jenő, Hegyi Lajos, Krausz Lajos, Farkas József. *A czimbalom-játékban* jó eredményt mutattak fel: Kovács Rezső, Krausz Mihály, Drucker Hermina, Deutsch Etelka, Horváth Lajos és Wegener Margitka. *Szépen szavaltak*: Márkus Margitka és Steinfeld Ernő.

A felsőbb osztály növendékeinek hangversenye este ment végbe a „Korona“ disztermében, mely egészen megtelt díszes közönséggel, mely a gazdag és változatos műsor minden részét mindvégig feszült érdeklődéssel, igazi élvezettel és folytonos tetszés nyilvánításaival kísérte.

A hangversenyt kezdőleg az intézet *vegyes-ének- és zenekara* Ruttkay Menyhért intézeti tanár szabatos vezénylete mellett imponáló hévvel, tüzzel és lelkesedéssel adta elő. Ezután Klein Terike, Krausz Gizella, Gartner Béla, Kellner Henrik *II. oszt. növendékek* egy románcot adtak elő hegedűn, bebizonnyitva igyekezetüket és haladásukat. A zongora-játék terén *első* sorban kitűntek figyelemre méltó, értelmes és helyes játékkal Knoblauch Margit, Fuchs Eugenia, Weisz Irma, Simon Aranka, Bodnár Mariska, Gellman Ella, Lang Ella. *Másodsorban*: Friedman Ida, Wegener Olga, Rácz Alice, Horváth Margit. A szavaltat terén nagy haladást, ügyes felfogást és kitűnő szavaltati tehetséget fedeztünk fel: Krausz Gizellánál, ki „Kincses Lázár leánya“ nagyszabásu költeményt meleg érzéssel, helyes értelmezéssel adta elő. *Czimbalom-játékukkal* kiváló sikert és eredményt értek el: Simon Aranka, Weisz Hajnalka, Glück Miksa, Baum Miklós, Friedman Ilonka, Heimlich Luiza és Deutsch Jolán. A magán-ének-tanszak jeles növendéke Rácz Margit csinosan, sok ügyességgel énnelt egy műdalt. Művelni kell továbbra is a szép hangot sok igyekezettel és szorgalommal. Knoblauch Richard brillánsul játszotta hegedűn Godard „Adagio“-ját

és Zsadányitól a „Bihari érzélgő“-t. Sokat tapsolták. Glück Miksa intézeti növendék, mint szerző is szerepelt, csinos népdalt komponált még czimbalomra.

A vegyes énekkar — mely a mi zenei életünk egész új csillagszámba jön — valóban remekelt a „Ballada“ és a „Kurucz dalok“ előadásával. Imponáló összhanggal, finom mű ancirozással énekelték tanárjuk Ruttkay Menyhért vezénylete alatt.

A 20 tagból álló zenekar dicséretreméltóan produkálta programszámát. Különösen a Traviata-egyveleget és az intézet igazgatójával dallamos és ügyes szerkezetű indulóját nagy sikerrel játszották az igazgató vezetése alatt.

Az egész hangverseny azt a benyomást tette, hogy Klima Mihály kipróbált vezetése és az intézet kiváló és nagy képzettségű tanári karának és pedig Kalle Vilt Janka, Lang Irén, Bodó Károly, Ruttkay Menyhért ügybuzgó működése a fejlettség legmagasabb fokára emeli e kiváló és nagy házagot pótló zenei intézményünket.

Czicza.

H I R E K.

— **Személyi hir.** Gérossy Kálmán tankezületi igazgató néhány napi időtartamra körünkbe érkezett, hogy az ev. ref. főgymnasiumot és kir. kath. gymnasiumot meglátogassa.

— **Hymen.** Jármy József a miskolci ev. ref. főgymnasium köztisztelőben álló és népszerű tanára szombaton kötötte meg az örök boldogság szent frigyét a művelt lelkű és szeretetreméltó Czelláth Jolánka urhölgygel. Zavartalan boldogság legyen utitársa az ifju pár életének!

— **Halálozás.** Borsodvármegye egyik legtekintélyesebb családját, a Szepessy-családot nagy és mély gyász érte: Szepessy Péter cs. és kir. huszárcapitány hosszú szenvedés után örök álmra szenderült. Temetése vasárnap délután nagy katonai pompával ment végbe. A család által kiadott gyászjelentés a következőleg hangzik: Özv: négyesi Szepessy Péterné szül. bábay Bay Sarolta és leánya Mártha, Bay Barnabás és neje kisszántói Dobozy Vilma, Szepessy Zsigmond és neje csáthi Gabriel Zsuzsanna, Szepessy István és neje Szepessy Lenke, Szepessy Kálmán és neje detek- és tengerfalvi Meczner Anna, Szepessy Jolán és férje körösladányi Nadányi Károly családjaik és a nagyszámu rokonság nevében mély bánattal jelentik a szeretett férj, atya, vő, testvér, sógor és rokon: négyesi Szepessy Péter cs. és kir. huszárcapitánynak f. hó 7 én éjjeli 12 órakor, életének 38 ik, boldog házasságának 6-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 9-én, délután 3 órakor fognak Miskolczon, Alsó-Papszer-utca 18-ik szám alatti lakásáról, az ev. ref. egyház szertartása szerint az avasi családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Miskolcz, 1898. jan. 8. Áldás hamvaira!

— **Egyházmegyei közgyűlés.** A hegyaljai ág. hitv. evg. új egyházmegye Miskolczon 1898. jan. 12-én szerdán délelőtt 10 órakor az emeleti tanácsteremben tartja első közgyűlését, melynek tárgyai lesznek: 1. A korelnökség megnyitó beszéde. 2. A szava-

zatszedő bizottság jelentése. 3. Az egyházmegye felügyelőjének és a főesperesnek székfoglalása. 4. A régi egyházmegye levéltára és vagyona felett való rendelkezhetőségéről kiküldött bizottság javaslata. 5. Az alesperes választására vonatkozó intézkedés. 6. Az egyházmegye egyházi és világi jegyzőinek, pénztárosnak, ügyésznek, ellenőrnek s számvevőnek és dékánoknak választása; 7. Törvényszéknek, számvevőszéknek, tanügyi és jogügyi bizottságoknak alakítása, 8. Egyházmegyei szabályrendelet készítése tárgyában bizottság kiküldése. 9. Intézkedés a missiói köröknek szervezése felett. 10. Netaláni javaslatok és indítványok. A gyűlés megelőző estén ismerkedési estély lesz a Korona éttermében, a gyűlés napján szerdán 1 órakor közebed ugyanott.

— **Megerősítés.** A kereskedelemügyi miniszter Radvány István kir. tanácsosnak kamarai elnökké való megválasztását, továbbá Pfieglér J. Ferencz és Koos Somának alelnökké történt megválasztását megerősítette.

— **A „Miskolczi Korcsolyázó-Egylet“** elnöksége ez uton is tisztelettel kéri a választmány tagjait, hogy a „Nemzeti Cassino“ helyiségeiben folyó hó 13-án, csütörtökön délután pont 5 órakor tartandó gyűlésre teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

— **Gyász.** Megkönyezett kedves halottja van az ev. ref. főgymnasiumnak. A VII-ik osztály egyik igyekvő, szorgalmas és jeles növendéke, Popovics Emil életének 20-ik évében hosszas és kínos szenvedés után az égiek szebb hazájába költözött. Kihült hamvait tanuló társainak élénk részvétele mellett tegnap kísérték örök nyugalomra. Béke és áldás poraira.

— **A miskolczi róm. kath. nőegylet** 1898. évi január hó 15-én a „Korona“-szálloda disztermében saját pénztára javára zártkörű táncestélyt rendez. Lady patronesse: Dr. Tarnay Gyuláné. Személyi jegy 1 frt. Család-jegy 2 frt 50 kr. Fülke-jegy 1 frt 20 kr. Karzat-jegy 1 frt. Kezdeté 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Megay Róbert, Pfieglér J. Ferencz, Putnoki Antal és Rábel Albert uraknál.

— **Az ipartestület bálja.** Az idei farsang egyik legsikerültebb mulatsága kétségtelenül az ipartestület által e f. hó 29-én a „Korona“-szálló helyiségében rendezendő táncvigalom leend. A rendező bizottság e napokban küldötte már szét meghívóit s fölkéri *mindazokat*, kik netán *tévedés-avagy elnézésből* meghívót nem kaptak s arra igényt tartanak, azt az ipartestület irodájában bejelenteni sziveskedjenek. a hol is minden intézkedés meg lett téve arra, hogy az ily mulasztások orvoslást nyerjenek. A táncvigalmat rendező bizottság minden lehető megtesz, hogy ez a multság kedélyesség s vígság tekintetében a múltban rendezett ily vigalmak színvonalán maradjon.

— **Rongyos-bál.** A farsangi évadnak egyik fényes és népszerű bálja február hó 1-én fog lezajlani a „Korona“ disztermében. A bál védnökei: Szabó Gyuláné és Soltész Nagy Kálmán elnökök. *Házi asszonyok*: Görgey Lászlóné, Kun Kálmánné, Kiszely Bertalanné, Orczy Gyuláné, Sisáry Gyuláné, Tarnay Gyuláné. Kezdeté 8 órakor. -- Személyi jegy 1 frt. Karzatjegy 1 frt 50 kr. Jegyek előre válthatók Schweitzer Sámuel ur czukrászdájában. Karzatjegyek előre válthatók Szabó Gyula urnál Széchenyi utca 89. szám.

— **Kereskedelmi bál.** Elöttünk fekszik egy csinos meghívó, a melyen a szó „Kereskedelmi Bál“ feltűnik. Igen is, a kereskedő

urak Miskolczon egy fényes bált rendeznek. Hogy ez a multság egyik a legfényesebb és valószínűleg a legsikerültebb is lesz: arról már a bál-elnök, *Lichtenstein* László neve elég biztosítékot nyújt, hiszen sikerült neki Lady Patronesseül *Schrecker* Lipótné úrnőt, a Borsod-Miskolczi Gőzmalom igazgatójának szeretetre méltó nejét megnyerni.

— **Dalestély.** A miskolczi dal- és önképzőkör február hó 1-én tartja téli dalestélyét és táncmultságát a „Harom róza“-szálló dísztermében. Az érdekesnek és mulatságosnak ígérkező dalestélyt ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Farsangi naptár.** A városunkban tartandó multságok, ünnepélyek és hangversenyek sorrendje a következő:

Január 14-én: A közművelődési egyesület nagy estélye a Kossuth-szobor javára.

Január 15-én: A róm. kath. nőegylet táncvigalma a Koronán.

Január 16-án: Az izr. ipartársulat táncvigalma.

Január 23-án: A kereskedők bálja a Seper-szállóban.

Január 29-én: A miskolczi ipartestület bálja a Koronán.

Január 30-án: A diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyár vas- és fémesztergályosainak zártkörű táncvigalma a „Koronán“.

Február 1-én: A dal- és önképzőkör (vasuti dalkör) dalestélye a Seper-szállóban.

Február 1-én: A rongyos-egylet bálja a „Koronán“.

Február 5-én: A miskolczi dalos-egylet dalestélye a Koronán.

Február 12-én: A könyvnyomdászok táncvigalma a „Korona“-szálló dísztermében.

Február 20-án: A miskolczi mezőgazdák társas-egyletének bálja a Koronán.

— **Veszedelem flóbertezés.** *Csaposy* Gyula nevű 18 éves fiú tegnap reggel szokásos flóbertezésre indulván a gyártelepre, ahol a dolgozó munkások egyike elvette a flóbert az ifjútól s azzal *Szikora* Tamás nevű társára célzott. A flóbert töltve lévén, a golyó elsült s a szerencsétlen munkás oldalába fúródott. Sérülése életveszélyes.

— **Tolvajlás.** A csendőrlaktanya udvaráról tegnap éjjel eddig ismeretlen tettes két hizott disznót hajtott el. A tolvajt nyomozzák.

— **Tűz.** E sorok írásakor arról értesülünk, hogy Mucsonyban nagy tűzvész pusztit. Eddig négy ház hamvadt el.

— **Sajtó-hiba.** Mult számunkban a „Közönség köréből“ című cikkben egy sajtó-hiba csuszott be, a légszesz ára ezentúl nem 16, hanem csak 15 kr lesz.

— **Köszönetnyilvánítás.** A miskolczi fodrász- és borbély-ifjak 1898. év január hó 2-án tartott táncestélyén felülfizettek: 5—5 forintot: mélt. báró Vay Elemér főispán, Soltész Nagy Kálmán polgármester, Papp Lajos. 4 forintot: Reidinger Béla. 3—3 forintot; Wagner és Szélényi, Kovács János, Homonnay László. 2—2 forintot: Nagy Béla Kassa, özv. Malatidesz Mihályné, Putnoki Antal, Gétey Gyula, Hollinger Miklós, Janics Mátyás, Gesztrung Herman, 1 frt 50—1 frt 50: Bátorfy Ferencz, Horváth Lajos, Klein Lajos. 1—1 forintot: Répászky Béla, Botlik József, Lichtenstein László, Urin Gusztáv, Kerékgyártó Károly, Dudás István, Faicsik Imre, özv. Krein Józsefné, Novák József, Karabinszky Lajosné, Császár József, Miskolczi Lajos, Szuvajcsits Jánosné, Joó Albertné, Friedman Sándor, Marton Józsefné, Papp Béla, Ugrin Bandi, Csontó Albert, Bromusz Ferencz, N. N., Farkas Ákos, Temesváry Alajos. 50—50 krt: Tancsa Gábor, Hámosy László, Czene Béla, Simko Sándor, Gelczer János, Körek Lajos, Maikovszky Gyuláné, Lenk Lajos, N. N., N. N., N. N., N. N. Fogadják ezuton is

köszönetünket becses megjelenésükért, illetőleg a jótékony cél érdekében tett szíves-ségükért. Ezuttal köszönetet mondunk Papp Lajos urnak, mint a bálrendező bizottság fáradhatatlan elnökének. **A rendező bizottság.**

— **Egy finom dió-torta** egy korona. Kitűnő friss apró teasütemény 1 kg. 2 frt, francia praliné 1 kg. 2 frt, valódi udvari cognac 1 próbaüveg 1 korona, kapható: a *Megay* cukrászdában és annak főközlétében Erzsébet tér, a gőzfürdővel szemben.

Irodalom és művészet.

Színház.

„Kukta kisasszony“.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: *Márkus* József. Zenéjét szerző: *Szabados* Béla. A miskolczi színházban először adattott 1898. január 8-án, szombaton.

Ha valaki ügyes színházi kritikus, abból még nem következik, hogy szindarabot is tudjon írni. *Márkus* József is lehet nagyon jó kritikus, de hogy a szindarabírás nem az ő kenyere, azt beigazolja énekes bohózata, a „Kukta kisasszony.“ Hogy mégis e darab az ő szegényes concepciója és semmitmondósága daczára a budapesti népszínház deszkáin előadásra került, egyedüli magyarázata abban keresendő, hogy szerzője a „Budapesti Napló“ népszínházi kritikusa.

Az ember ha végig nézi a „Kukta kisasszony“ előadását, nem tudja, vajjon boszankodjék-e avagy nevéssen a semmit nem érő formában előtálat képtelenség fölött s igazán merészség, jobban mondva: vakmerőség kellene ahhoz, hogy esetleg irodalmilag vennék bírálat tárgyává. Hiába, bohózatot s hozzá még jó bohózatot írni, — legyen e műfaj bármily könnyűfajta is — nagyon nehéz feladat. Igen sok színpadi ismeret s még több leleményesség kell a megszerkesztéséhez, hogy az mulattató legyen.

A „Kukta kisasszony“-ban csak halvány vonásait látjuk ama kellekeknek, miket egy bohózat megkívan. A meséje még bohózatnak is bohózatos, — szinte hihetetlen. Mert ugyan ki fogja azt elhinni, hogy Liza gróf-kisasszony egy vendéglő konyhájában tanulja a főzést s hogy Arzen gróf, mint kuktalanyt látva őt, belésszeret s hogy hozzáférjen, szakácsnak öltözik?! Az ebből folyó semmicske történet is micsoda képtelenség! Arzen gróf a főszakács elől, kinek csinos feleségével, Liánával egykor viszonya volt, a kéménybe menekül s a fehér szakács átváltozik fekete kéményseprővé s úgy megy el a klubjába. Liza grófnő utána megy a társalkodójával, a ki — ördög tudja hol, hogyan és miért, de a mig a klubba érnek — mexikói tábornoki uniformist ölt magára! A klubban Arzen gróf és Liza grófnő sok énekelgetés után kitarjak egymásnak szívöket, de alig, hogy Liza a szomszédszobába távozik társalkodójára felkérésére, ott terem a főszakács felesége, Liána is, hogy Arzen gróft lemondásra bírja. A gróf bucsuzóul, hogy végképen lemond róla, megcsókolja Liánát, a mit Liza grófnő meglát s párbajt akar vivni imádójával, a ki végre a harmadik felvonásban az ablakon mászik be a grófnő boudoirjába, a hol aztán megtörténik a kibékülés.

Ilyes valami a mese, no, de hát ez még nem volna annyira baj, — elvégre bohózatban a lehetetlenséget is el lehet szivelni,

ha a kidolgozás ügyes, érdeklődésteltő és mulattató. De épen ez az, a mi nincs meg a „Kukta kisasszony“-ban s kétségtelen, hogy ha Vuk Leobáld nyugalmazott őrnagy ur (a ki különben a darab egyik szereplője) látta volna az előadást a nézőtérrel úgy, a mint azt mi *élveztük* (!), bizonyosan azt mondaná az egészre: „Legyen neki könnyű a föld, mely ápol s eltakar!“

A darab zenei része, melyet *Szabados* Béla komponált, elég muzsikális. Van benne egy pár fülbemászó részlet.

A szereplőkről is nagyon kevés jót lehet mondani. A czimszerepet, a mely még a leghálásabb az egészben, *Gallyasi* játszotta, de nem elég naivan. Hatást csupán a csizmadár nótájával, illetve a dal végén elfütyült refrainnal keltett. *Németh* Arzen gróf szerepét sehogysem tudta érvényesíteni, épügy mint *Kendi* Piki gróf és *Nagy* Vilma Miss O Neyll képtelen alakját. *Staud*, ki Liána semmitmondó szerepére lőn kárhóztatva, szemrevaló menyecske volt. *Sarlai* a tenoristáságból kikopott főszakácsot, *Mezei* pedig Vuk Leobáld nyugalmazott őrnagy szerepét törekedett teljes erővel megteremteni, de szívesebben vettük volna, ha *Sarlai* helyett *Tiszayt* és *Mezei* helyett *Sarlait* láttuk volna abban a szerepben.

Színházi műsor: Ma, *szerdán*, mivel a pénteki félhelyáras előadás *Fenyvesi* Emil, a Vigszínház kitűnő jellemzésének vendég-szereplése miatt elmarad, *félhelyárakkal* adatik a „*Gyimesi vadvirág*“. Holnap, *csütörtökön*, *Láncki* Ilika és *Fenyvesi* Emil, a „Vigszínház“ elsőrendű tagjai vendégfelléptével: „*Az államtitkár úr*“. Bisson vigjátéka, a Vigszínház legkedveltebb műsordarabja kerül színre. *Pénteken*, *Fenyvesi* Emil második vendégjátékául „*Trilby*“, Potter színműve és *szombaton*, *Fenyvesi* Emil búcsúfelléptével a „*Valéni nász*“ adatik. *Carolus*.

CSARNOK.

Ugron visszavonulása.

Ritkult a sor. A csata mezején
Elhullt a sok hűséges közlegény,
De a megtépedett zászló alatt
Tovább harcol a megmaradt csapat.

Nem engedik az ősi, szent jogot,
Habár a számuk szörnyen megfogyott.
Oly vakmerőn, elszántan küzdenek,
Hogy megcsodálják az ellenfelek.

De most levert a lelkes hangulat,
Hiszen vezérük hátrálót fuvat,
Mert nem vehet erőt az ellenen,
Nem lelkesíti már a küzdelem.

Kicsinyhitűség, — szól a közlegény —
Lemondani a férfikor delén.
Az emberek közt közszájon forog:
Nem, nem hátrálnak meg az Ugronok.

Megáll egy pillanatra a csapat,
Látván, hogy a vezére elmarad,
De a zászlót fölemeli ezért,
Csatlakozásra várja a vezért.

Hüvelyk Matyi.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ruttkay Menyhért.

A KINEK

tyúkszeme van,

az 10 percz alatt képes a legrégibb tyúkszemet és borkeményedést is kés nélkül és fájdalommentesen eltávolítani, mely műveletnél a megsértés avagy vérmérgezés teljesen ki van zárva. Ezen csodaszert csakis és egyedül, eredeti minőségben, használati utasítással és egy kis csontvásával együtt **1 koronáért**

Kovács János

borbély- és fodrász-üzletében

lehet kapni Miskolczen, Széchenyi-u. 9. sz. Továbbá van szerencsém a n.-érd. közönséggel tudatni, miszerint borbély- és fodrász-üzletemben előforduló **foghúzásokat**, egyéb vérzési műtéteket, nemkülönben **tyúkszemeltávolításokat** stb. teljes óvatossággal és szakavatottan végzem. Főtörekvésem az, hogy a n.-érd. közönségnek eddig tapasztalt elismerését ezutánra is mindenben kiérdemelhessem s lehetőleg mindezen műtétek fájdalommentesen, rövid idő alatt történhesenek. Ezen célra különtermet rendeztem be.

Ezúttal bátor vagyok felemlíteni azt, hogy nálam a legfinomabb kül- és belföldi **illatszerek, illatos mosdó vizek, fejmosók, bajuszkötők, bajuszfestők, színházi festők** urak részére, nemkülönben **Lechner-féle zsiros arczporok**, többféle **szépészeti mosdó vizek** hölgyek részére, **szaliczil-szajvizek** és **porok** stb., kis- és nagymennyiségben, valamint női fésüléshez **hajhálók** és **hajékek** nagy választékban, nemkülönben **Monte Christo lábizzadás elleni por**, dobozonkint **1 koronáért** kaphatók, továbbá a t. borbély- és fodrász-urak üzleti cikkeiket nálam a **legjutányosabb** árak mellett beszerezhetik.

Magamat a n.-érd. közönségnek becses figyelmébe ajánlva és szíves pártfogásukat kérve, maradtam

teljes tisztelettel

B. Kovács János,

borbély és fodrász

Miskolczen, Széchenyi-u. 9. sz.

A t. hölgyközönség figyelmébe!

A párisi gyors szabászat

pár órai gyakorlat után biztosan elsajátítható.

Az oktatási díj 4 frt. Tessék próbát tenni!

A női ruhavarrás alapos elsajátítása céljából a rendes tanfolyamra leánykák fölvetetnek.

Női ruhákat tranzia divat-lapok mintái után a legdiszesebb kiállításban 5—6 frtért készítek.

Kész ruhák megrendelésre, finom kelméből a legelegánsabb kiállításban **csak 20 frt.**

Becsés pártfogásukat kérve, vagyok

mély tisztelettel

Kmetty Julia, női ruhakészítő

Nagy-Hunyad-utca 27., 4. ajtó.

Neumann József

tüzifa- és kőszénüzlete Miskolczen, Vay-út 9. szám alatt,
ajánlja kitűnő minőségű

kazinczi darabos kőszénét házhoz szállítva 100 klgként 65 kr.
kazinczi kőszén a miskolcz-gömöri állomáson
levő raktárban 100 klgként 57 kr.
I. osztályú tölgy hasábfa 1 kocsi (2 méter) 5 frt 10 kr.
I. osztályú bükk hasábfa 1 kocsi (2 méter) 5 frt 60 kr.

Megrendelés fölvételi helyek Miskolczen:

Nagy Miklós úr csemege- és fűszerüzlete Városháztér, **Békefi Andor** úr csemege- és fűszerüzlete Széchenyi utca és **Goldstein Mór** úr Király-utca 4-ik szám.

Vidékre tessék ajánlatot kérni!

Kitűnő minőség- és teljes súlyért szavatol:

Neumann József.

LEONHARDI-féle tenták a legjobbak!!

Csakis valódi a feltalálótól

LEONHARDI ÁGOST,

Böhlenbach a d. Elbe.

Író-tenták.

Antracén-tenta, kék-fekete
Legf. könyvtenta, kék-fekete
Alizarin-tenta, zöld-kék-fekete
Gallus-tenta, korom-fekete
Világpósta-tenta, korom-fekete

Legjobb folyó-tenta a könyvvezetéshez, határtalan tartósság okmányok számára. Szabadalmazott eljárásom szerint készítve.

Másoló-tenták.

Antracén-másoló,
Alizarin író és másoló
Encre violette noire communicative
Violette kettős másoló
Fekete
Fekete világpósta másoló

Kitűnően másolódnak, egyszersmind könyvelésre is ajánlatosak. **Non plus ultra másoló,** 4—6 másolatot ad. Pontos bankoknak, biztosító intézeteknek és tengerentúli levelezésre.

Bank- és pecsétviasz stb. A bel- és külföldi legtöbb írószerszerkesztésben kaphatók.

Schutz-Mark
Trade Mark

Uj! Miskolczen Uj!

1898. január hó 10-étől kezdve

női fésülési szakiskolát nyitottam.

Tanítványok fölvetetnek **Kovács János** fodrász úrnál, Széchenyi-utca 8. szám. Magánórákat is adok.

Tudatom, hogy több évet **külföldön** és évekig **Budapest**en a leghirnevesebb üzletekben töltöttem, u. m.: **Dorics M.** udvari fodrásznál, **Dankovszky Kiss Libor** stb. stb. előkelő üzletekben mint női fodrász működtem. Szakiskoláim eddig is sikeresen zárultak úgy **Svájcban**, mint legutóbb **Dél-Tirolban**. Ne mulasszák el ezen nem mindennapi kínálkozó alkalmat.

T. szaktárs úrak becses pártfogását tisztelettel kéri:

Szuvajcsit J. A.,

úri és női fodrász Kovács János borbély és fodrász úrnál

Miskolczen, Széchenyi-utca 8. szám.

Uj!

Uj!

Gyors és pontos kiszolgálat!

WAGNER és SZELÉNYI

gőzerőre működő, a mai kor igényeinek megfelelő, divatos betűnemekkel
és sajtókkal felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN MISKOLCZON

készülnek: bármily terjedelmű művek, naponként vagy hetenként megjelenő

HIRLAPOK, FOLYÓIRATOK,

pénzintézeti kimutatások, zárszámadások,
táblázatok fekete és színes vonalzással,

LAKADALMI ÉS BÁLI MEGHIVÓK,

* körlevelek, * falragaszok, * árjegyzékek, *

CZÉGNYOMÁSOK LEVÉLPAPIR- ÉS BORITÉKRA.

czimkártyák, számlák, gyászjelentések, czimkék névjegyek, tánczrendek

és minden a nyomdászat keretébe vágó, itt fel nem sorolt, egyszerű avagy több színben nyomandó munkák.

Áraink *bárkivel szemben is reálisak*, a megrendelés minősége- és mennyiségéhez mértén aránylag igen *jutányosak*, miről t. megrendelőink már eddig is személyesen meggyőződést szereztek. Elvünk: a papíron elmondottakat tényekkel is *bebizonyítani*, miért is ajánlatunknál a hangzatos: „minden versenyt legyőző” kifejezések használatát fölöslegesnek tartjuk és kérjük t. megrendelőinket, hogy állításunk igaz voltáról személyesen meggyőződni szíveskedjenek.

A nagyérdemű közönségnek különös figyelmébe ajánlatnak

A FALRAGASZOK KÉSZÍTÉSÉNÉL

meghatározott, alant olvasható **jutányos** árszabásaink, úgymint:

100 drb egész íves falragasz bélyeggel és kiragasztással	6 frt	—	krtól feljebb
100 „ fél „ „ „ „ „ „	5 „	50 „	„
100 „ negyed „ „ „ „ „ „	3 „	—	„

A kiragasztás a jelzett napokon szigorú ellenőrzés mellett pontosan és lelkiismeretesen teljesítetik.

Jutányos árainkról tessék személyesen meggyőződni!

Korrekt, elegáns, hibátlan munka!

Jutányos árainkról tessék személyesen meggyőződni!

Jutányos árainkról tessék személyesen meggyőződni!